

شیخ الاسلام بنده با نهایت مسرت و خوشحالی خدا را شکر میکنم که پس از هفده و هجده سال مشروطیت يك صورتی از جمع و خرج مملکت تعدیل شده بمجلس تقدیم کرده اند اگرچه هم دخل و هم خرج این صورت تخمینی است ولی صورتی که به مجلس آمده است سند محکومیت زمامداران ایام فقرت و کسالتی که ایران را فقیر و ورشکسته تصور میکردند میباشد از طرف دیگر در سال گذشته و امسال راجع ببودجه معارف ولایات و ایالات در مجلس مذاکرات زیادی شد و از طرف غالب آقایان اظهار همراهی نسبت بمعارف ایالات در ولایات شد بطوری که هم در بار سال هم در امسال در نظر بود که نسبت بمعارف ولایات يك کمک و رعایتی بشود این پیشنهادی که بنده تقدیم کرده مخالف بانظامنامه داخلی نیست زیرا چيز اضافه پیشنهاد نکرده ام نهایت اینکه ممکن است هر يك از آقایان وزراء در وزارت خانه های جودشان صرفه جوئی هائی کرده و در نتیجه مبلغی بر بودجه معارف ولایات و ایالات بیافزایند سال گذشته از قراری که بعضی از نمایندگان اظهار کردند آقای مشیرالدوله وعده فرموده بودند که یکصد و سی هزار تومان بمعارف ایالات و ولایات کمک نمایند بودجه معارف اصفهان حاضر است و اگر بخواهم بخوانم باعث تأسف همه آقایان خواهد شد که حقوق معلم را در ماه بیست و پنج قران نوشته اند لذا البته این ترتیب بواسطه نبودن پول است به علاوه معارف ایالات و ولایات منافع مختصی هم داشته است که آن را دولت ضبط می کند و تقریباً دو هزار تومان متعلق بمعارف اصفهان بوده است علاوه بر آن بودجه که دولت برای آنجا منظور داشته و اگر باین ترتیب باشد دو هزار تومان از بودجه معارف کسر میشود حالا دیگر اختیار با آقایان است.

رئیس آقای سلیمان میرزا

(اجازه)

سلیمان میرزا همانطو که آقای شیخ الاسلام فرمودند در موقعی که بودجه سال قبل تصویب میشد

مذاکره زیادی راجع بمعارف ایالات و ولایات شد و البته تمام ماها موافقیم که هر چه زودتر تشکیلات معارفی در تمام مملکت توسعه پیدا کند چنانکه آرزوی مجلس هم همین بود و قانونی هم گذرانده که تحصیلات اجباری باشد ولی همان طور که مرحوم صنیع الدوله در اینجا گفته این قانون حالا اجرا نمیشود زیرا اگر امروز تمام اطفال را بمدرسه بگذارند وزیر علوم میگوید این اندازه ما معلم نداریم حالا از این موضوع میگذریم و منتهی آمال و آرزوی بنده اینست که تحصیلات در مملکت مجانی و اجباری باشد اما این پیشنهادی که ایشان فرموده اند

و وظیفه کمیسیون بودجه است نه وزیر برای اینکه وقتی وزراء بودجه های تفصیلی خودشان را آورند ما که میخواهیم آن بودجه ها مطابق با قانون استخدام باشد در آنها تفتیش کرده اگر بعضی چیزها را زائد دانستیم و یا دیدیم در مرتبه دوم احتیاج مملکتی است آنها را کسر میکنیم و از اضافات آنها مبلغی در تحت ماده واحد برای معارف برقرار میکنیم آن وقت این ترتیب ممکن است عملی شود ولی امروز شاید وزارت خانه ها خودشان وقتی نداشته ملاحظه کنند و شاید از نظر اداری تمام مخارج را لازم بدانند پس موقع این کار هم آن وقت است که عرض کردم مثلاً بودجه اداره مباشرت که تقریباً چهارصد و پنجاه و چهار هزار تومان بوده فعلاً کمتر از آنچه در این صورت است تهیه شده

شیخ الاسلام بنده پیشنهاد خود را مسترد میدارم

رئیس پس مذاکرات راجع بکلیات بودجه مملکتی اعاده شود

(جمعی گفتند مذاکرات کافی است)

رئیس -- عده برای رأی گرفتن کافی نیست چند دقیقه تنفس داده میشود (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - چون عده برای رأی گرفتن کافی نیست جلسه را ختم میکنیم و جلسه آتی شب بیستم دستور آن هم بقیه دستور امشب خواهد بود

آقای اقبال السلطان

(اجازه)

اقبال السلطان - لایحه روشنائی تمام شده و گمان میکنم تا شب بیستم هم طبع و توزیع میشود خوبست اگر آقایان موافق باشند جزء دستور جلسه آتی معین شود.

رئیس - جزء دستور گذارده میشود اگر وقتی باقی بود مطرح میشود (مجلس شش ساعت و نیم از شب گذشته ختم شد)

رئیس مجلس - مؤتمن الملك

جلسه ۲۷۰

صورت مشروح مجلس

لیله دوشنبه ۱۷ ثور ۱۳۰۲

برابر ۲۰ رمضان

المبارک ۱۳۴۱

(مجلس سه ساعت و ربع از شب گذشته بریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید)

صورت مجلس لیله شنبه ۱۵ ثور آقای امیرناصر قرائت نمودند

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

(اجازه)

آقا سید یعقوب - آقای حاج امین

التجار مریض هستند بمقام ریاست هم عرض شده دیگر اینکه راجع به پیشنهاد آقای اقبال السلطان هم بنده در جلسه قبل مخالفت کردم حالا مفصل نوشته نشده خوب بود لااقل بطور اجمال توضیح میدادند که فلان کس مخالفت کرد

رئیس - آقای مستشار السلطنه

مستشار السلطنه بنده پس از تصویب صورت مجلس عرض دارم

رئیس - نسبت بصورت مجلس غیر از ایراد آقای آقا سید یعقوب دیگر ایرادی نیست ؟

(گفته شد خیر)

رئیس - چند فقره تقاضای مرخصی رسیده است . يك فقره تقاضای مرخصی آقای آقا سید فاضل است از ۲۱ ثورالی آخر جوزا کمیسیون هم تصویب کرده باید رأی گرفته شود

آقای ارباب کیخسرو

(اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده حقیقتاً از این اجازه نامه ها که متواتر بمجلس میآید خیلی تعجب میکنم.

اگر بنا است که يك عده از آقایان تا آخر جوزا اجازه بگیرند خوب است مجلس بطور کلی تعطیل نماید چون آخر جوزا دوره منقضی میشود از آقایان اجازه بگیرند و میروند و مثل جلسه گذشته دیدیم عده کافی نبود در صورتی که در هر جلسه باید کلی کار کرد ولی متأسفانه آن هائی که حاضر میشوند بواسطه عدم حضور يك عده از نمایندگان لابد هستند بروند راحت کنند و جلسه دیگر میآیند از اینجهت بنده مخالفم با هر گونه اجازه نامه که بعد از این بمجلس بیاید والا اگر میخواهند فرار بگذارند یکدفعه مجلس تعطیل شود

رئیس - رأی میکنیم بر مرخصی آقای آقا سید فاضل از ۲۱ ثورالی آخر جوزا . آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد تقاضای مرخصی آقای صدر الاسلام

صدر الاسلام - بنده پس میکنم رئیس - تقاضای مرخصی آقای سعادت که مریض هستند از ۳ ثورالی ۱۸ جوزا يك ماه و نیم است

آقای ارباب کیخسرو

(اجازه)

ارباب کیخسرو - البته مریضی را نمیشود مانع شد ولی برای علاجش هم نمیشود مدتی معین کرد که تا کی بهبودی حاصل نماید و بیاید بنابراین باین ترتیب اجازه داده شود تا موقعی که بهبودی حاصل نمایند و حاضر شوند

حاج میرزا مرتضی مخبر کمیسیون عرایض - چون حضرت والا

شاهزاده سلیمان میرزا در موقعی که اجازه نامه ها بمجلس میآید میفرمودند باید ابتداء و انتهای مرخصی معلوم باشد ولی برای مریض هم ممکن است حدی را که طبیب معین میکند یا خودش تصور میکند تا فلان مدت بهبودی حاصل نمینماید معین نمود از اینجهت یکماه و نیم مرخصی را کمیسیون تجویز کرد و دیگر بسته بنظر آقایان است

رئیس - بعلاوه سابقه هم نداشته که مرخصی بدون مدت باشد . رأی میکنیم به مرخصی آقای سعادت از ۳ ثورالی ۱۸ جوزا یکماه و نیم.

آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند (جمع کشیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

وزیر قوائد عامه - جواب يك فقره از سؤالی را که چند شب قبل آقای محمد ولی میرزا نمودند تهیه کرده ام اگر اجازه می فرمائید عرض کنم

رئیس بفرمائید

وزیر قوائد عامه درین سؤالانی که چند شب قبل فرمودند يك فقره اش راجع بود بیولی که در تبریز از وجه اعانه اداره راه آهن داده اند چون این پول در زمان بنده نبوده و پیریش درست از کم و کیف اطلاع نداشتم الحاحاً لازم بود تحقیقاتی نموده و اطلاع کامل حاصل کنم.

در زمان آقای حاج محترم السلطنه کمیونی در تبریز بمنعقد شد برای جمع آوری اعانه و يك بیولی در آن کمیسیون بوده از آن پول ۱۶۹۲۰۰ تومان و کسری داده اند بمامانف نام روسی که آنوقت رئیس راه آهن بوده باین عنوان که یانصد هزار تومان باو بدهند ۲۵۰ هزار تومان هم میگفتند ولی خیر.

یانصد هزار تومان میخواست که باو بدهند در مدت یکسال و یکسال هم حق استرداد داشته باشد و بعد از ۲ سال اگر پول را ندادند راه آهن مال پول دهند گان باشد يك همچو کاری کرده اند و از آن یانصد هزار تومان ۱۶۹۲۰۰ تومان پرداخته اند و از این ۱۶۹ هزار و کسری تومان ۵۶۶۰۰ تومان نشر را اداره راه آهن از بابت قیمت جنسی که روس ها داشته اند ووا گذار کرده اند بمحکومت و کرایه جنس و غیره حساب کرده و بر داشته اند و ۱۱۱۶۰۰ تومان پول با داده راه آهن رسیده است که آن ها هم خرج کرده اند و طلبکار زیاد داشته اند خودشان داده اند خودشان هم خرج کرده اند مختصر ۱۱۱۶۰۰ تومان از وجه اعانه که در تبریز جمع شد بود با اطلاع حکومت همانوقت و کمیسیونیکه بوده با داده راه آهن یعنی مامانف داده اند ولی نه در زمان بنده بوده و نه بترنسینیکه که بعد از آن رئیس راه آهن شده داده شده است

رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه)

خریداری شده مخارج اثاثیه هم از جرایم داده شود که بر بودجه مملکتی تحمیل نشده باشد باین معنی که چون این مخارج مربوط به عمارت است و عمارات از جرایم خریداری شده و جوهی هم که بابت اثاثیه عمارت و غیره داده میشود از همان جرایم داده شود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده کمان میگردم تمام نمایندگان تصدیق فرمایند که یکی از بهترین کارهای مجلس شورای ملی خرید همین عمارت است و ما نخواستیم نمایش بهیم خدمات نمایندگان محترم را و یکی از مهمترین کارها همین بود که عمارت بهارستان که بکلی خراب و ویرانه شده بود تعمیر و عمارت جدیدی هم خرید و به عمارت بهارستان اضافه کردند البته این عمارت برای دولت و ملت ایران است جائی نمیرود شما دعا کنید همیشه از این پولها در بیایند و بنظرات مجلس شورای ملی به صرف رسیده و برای ملت عمارت بخرد مثل اینکه امسال خرید و تعمیرش کرد و اثاثیه اش را مرتب کرد و واقعا یک عمارت باشکوهی است و این قدم بزرگی است که ملت ایران برداشته و این عمارت را خریده است بمال و این وجوه جرائم هم جزو مالیه دولت است این عمارت هم مال دولت است هر چه خرج می شود مال دولت است و ضرری ندارد.

اما اینکه آقای سهام سلطان میفرمایند هر چه مخارج بود از جرائم بدهند جرائم یک امر اعتباری است و لازم نیست که حتماً وجود خارجی پیدا کند.

چطور ما میتوانیم یک مخارج محقق را بیک عوائد غیر محقق محول کنیم ما چه میدانیم چه مبلغی جرائم جمع میشود که مخارج را منوط بآن جرائم میکنند البته اگر جرائم هم پیدا شود بمصارف ملی خواهد رسید و دور ریخته نمیشود.

رئیس - مذاکرات کافی است؟

(جمعی گفتند کافی است)

رئیس - رأی میگیریم بماده دوم - آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - ماده سوم - (شرح ذیل قرائت شد)

برای حقوق و مخارج (۱۲) ماهه ۳۱۸۱۶۰ تومان

رئیس - قسمت اول - حقوق کارکنان مطبعه (۸۴) نفر ۱۸۲۱۶ تومان

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده مخالف نیستم لیکن میخواهم شرحی از خدماتیکه مطبعه نسبت بمواد دولت کرده و منافعی که به دولت رسانده است آقای ارباب کیخسرو بفرمایند تا معلوم شود چقدر بمواد دولت

کمک شده است.

رئیس - رأی میگیریم به قسمت اول ماده سوم بمبلغ هجده هزار و دویست و شانزده تومان.

آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثریت نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - قسمت دوم بمصارف و اثاثیه (۱۳۶۰۰) تومان - مخالفی ندارد.

مستشار السلطنه - بنده استواری دارم. **رئیس** - بفرمایند.

مستشار السلطنه - خواستم تحقیق نمایم آقای ارباب کیخسرو سابق بر این نظر باینی راجع بتوسعه مطبعه داشتند حتی بیاناتی فرمودند که خیلی امیدبخش بود باین معنی که بمطبعه توسعه داده شود و حوائج مراجعه کنندگان و دولت را انجام بدهد حتی در نظر داشتند برای تکمیل لوازم مطبعه بخارجه هم سفارشات بدهند خواستم ببینم آیا از این بابت هم چیزی در بودجه منظور شده یا نه؟

ارباب کیخسرو - بنظر باینکه غالب نمایندگان از کیفیت مستعصر ندنی خواهم وارد در جزئیات شوم همینقدر عرض میکنم از روزیکه مطبعه مجلس دائر شده است بطوریکه توانسته است برای کار مجلس و دولت در ابراز خدمت مضایقه نکرده است است حتی در سال گذشته عایدات مطبعه و باغ بهارستان تقریباً سه هزار و هفتصد و پنجاه تومان بیش بینی شده ولی بواسطه یک ترتیباتی که مادر نظر داشتیم عایداتش بالغ بر سیزده هزار سیصد و هفتاد و هشت تومان گردید و تقریباً در مقابل آنچه که پیش بینی شده بود عایدی داشت.

ولی امیدواری که اداره مباشرت مجلس دارد و یاتیه هائی که خواهد دید و یک شرحی هم در همین زمینه عرض مجلس خواهد رسانید امیدوارم مطبعه بتواند بعد هاتمام خرج مجلس را از خودش بیرون آورد.

رئیس - رأی میگیریم به قسمت دوم از ماده سوم بمبلغ سیزده هزار و شصت و دو تومان - آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - رأی میگیریم به ماده سوم.

آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - ماده چهارم.

(آقای امیر ناصر بمضمون ذیل قرائت نمودند)

ماده چهارم - مجلس شورای ملی به اداره مباشرت مجلس اجازه میدهد که عوائد مطبعه مجلس و باغ بهارستان را جزو جمع معاسبات مجلس محسوب دارد.

رئیس - لفظ اداره مباشرت تبدیل میشود بمباشرین - رأی گرفته میشود به این ماده.

آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد - در کلیات مخالفی نیست؟

رئیس - چون مخالفی نیست رأی گرفته میشود به هشت تومان.

آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند و الاورقه کبود خواهند داد.

(اغذ آراء بعمل آمده آقایان منتصر الملك و امیر ناصر استخراج نموده نتیجه بقرار ذیل حاصل گردید)

عده حضار: ۷۲، ورقه سفید علامت قبول: ۶۳، ورقه آبی علامت رد: ندارد

رئیس - عده حضار ۷۲ - با اکثریت شصت و سه رأی تصویب شد - راجع بودجه مملکتی آقای آقا سید یعقوب ایرادی بنده کرده اند قرائت میشود

(بمضمون ذیل قرائت شد) مقام محترم ریاست - خاطر مبارک مستعصر است که دو نفر از نمایندگان اکثریت که عبارت از آقای آقا میرزا شهاب و آقای پور رضا باشند هنوز تکلیف آن

ها را مجلس معین نکرده است از این نقطه نظر تصور میکنم در رأی به بودجه محل شبهه شود

رئیس - عجلالاً چند دقیقه تنفس میشود.

(در این موقع جلسه تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - رأیت کمسیون بودجه راجع بمخارج احضار سواران بختیاری قرائت میشود

(آقای منتصر الملك بمضمون ذیل قرائت نمودند)

ماده واحده - برای پرداخت مخارج احضار سواران بختیاری مأمور خراسان که مأموریت آنها موقوف گردید دولت مجاز است که مبلغ ۸ هزار تومان از بابت مالیات

سنه گذشته ایل بختیاری حواله پرداخت نماید.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - عرضی ندارم

رئیس - مخالفی ندارد؟ (گفتند خیر)

رئیس - رأی گرفته میشود

آقایانی که تصویب میکنند ورقه سفید و الاورقه کبود خواهند داد.

(اغذواستخراج آراء بعمل آمده نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)

عده حضار: ۶۷، ورقه سفید علامت قبول: ۳۹

رئیس - با اکثریت ۳۹ رأی تصویب شد.

لايه راجع بروشنائی مطرح است راجع بابردیکه آقای آقا سید یعقوب نسبت به بودجه مملکتی کردند پس از مطالعه بر بنده معلوم شد که ایرادشان وارد نیست

برای این که اشکالی که ایشان کردند میشود تفکیک کرد بدو قسمت.

قسمت اول که راجع به آقای پور رضا باشد بهیچوجه قابل تردید نیست و اگر ایشان مراجعه بماده شش نظامنامه

نمایند برایشان هم معلوم خواهد شد که آقای پور رضا در هر صورت حق رأی دادن را دارند و در وکالت ایشان تردیدی نیست

و اگر هم تردیدی باشد با راجع بماده شش نظامنامه آن تردید رفع خواهد شد.

در باب آقای آقا میرزا شهاب الدین هم بنده داخل مذاکرات نمی شوم و شاید برای بنده اشکالی نباشد اما فرضاً اشکال

ایشان وارد باشد معذک در این رأی اکثریت حاصل شد.

چون عده حضار ۷۴ نفر بوده ۳۸ نفر رأی دادند اگر آقای آقا میرزا شهاب الدین را از عده حضار موضوع کنیم الباقی

هفتاد و سه رأی ایشان را هم وقتی از ۳۸ رأی موضوع کنیم میشود ۳۷ و در ۳۷ نسبت بهفتاد و سه اکثریت حاصل است

(ماده اول از رأیت کمسیون بودجه قدیم راجع ببقیه مصاف روشنائی اماکن متبرکه)

(بمضمون ذیل قرائت شد) ماهه اول (مجلس شورای ملی مبلغ بیست و چهار هزار و هشتصد و نه تومان و ۳

قران (ککش هزار و چهار صد و هشتاد و یک تومان چهارقران آن در دوم حوت سنه

ماضیه بتصویب مجلس رسیده است)

و مقدار پانصد و سی شش خروار و ده من گندم و شصت و چهل و چهار خروار و چهل و

هشت من جو و سیصد و شصت و ۳ خروار و شصت و دو من کاه و چهل و چهار خروار و بیست و چهار من بوقربله استر آباد شلتوک

بابت مصارف روشنائی اماکن مقدسه و مقابر مختلفه در ایالات و ولایات و مصارف

تعزیه داری در نقاط مختلفه و عوض بهره و عوض مال الاجاره و غیرهم موافق پیشنهاد دولت که ضمیمه است از بابت سنه ماضیه

ابت ثیل بوزارت مالیه اعتبار میدهد که مطابق صورت مصوبه قوی ثیل و معمول به سنواتی پس از ملاحظه مدرک و اسناد صحیحه

تأدیه و پرداخت نماید.

رئیس - آنچه که در سابق تصویب شده بود نقد شش هزار و چهار صد و هشتاد و یک تومان و ۴ خروار و جنهم ۵۰ خروار

گندم و ۵ خروار جو را داده شد. ازین صورت موضوع بشود؟ آقای مخبر چه

میفرمایند؟

اقبال السلطان - بنی بابت آن جنهم موضوع بشود.

رئیس - پس ماده اول نقض ۱۸۳۲۷ تومان و قران است.

گندم ۴۸۶ خروار و ده من جو پانصد و دو و چهار خروار و ۴۸ من کاه ۳۶۳ خروار و ۶۲

من شلتوک ۴۴ خروار و ۲۴ من (خطاب بمخبر، آن سیصد و کسری

هم باید اضافه شود) یا جزء همین مبلغ است؟

مخبر - جزء همین مبلغ است **رئیس** - آقای نجات (اجازه)

نجات - بنده عرضی ندارم **رئیس** - آقای وکیل الملك (اجازه)

وکیل الملك - بنده راجع بحقوق بین الدوله عرض داشتم

رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه)

مستشار السلطنه - بنده موافقم **رئیس** - مخالفی نیست؟

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم **رئیس** - بفرمایند

آقا سید یعقوب - معلوم است بنده نمی توانم مخالفت بایک پولی که بقرارداده می شود بکنیم ولی خواستم سؤال کنم که

آقای مخبر تحقیق کرده اند مأمور ایصال این وجوه کی است و بتوسط کی بمصرف

میرسد چون در کمسیون هم مذاکره شد که بعضی از این محلها اساساً وجود خارجی

ندارد خوبست توضیح بدهند که مأمور ایصال این جنس و نقد کی است و اما باسناد و مدارک آنها رسیدگی خواهد شد یا نه؟

اقبال السلطان - مأمور ایصال معقلاً وزارت مالیه است و در این تردیدی نیست و اگر آخر ماده را ملاحظه بفرمایند

خواهید دید که نوشته شده است پس از دیدن تدارک صحیحه و اسناد و باید تأدیه شود و البته آن اشخاصی که میگیرند باید اسناد ارائه دهند و الا داده نمی

شود.

رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده استواری از آقای مخبر داشتم و چون این مخارج که اینجا منظور داشته اند متعلق بسال گذشته است آیا از محل هذه السنه پرداخت خواهد

شد یا از محل آسال گذشته چون در آن بیش نهاد راجع بسواران بختیاری دیدم متذکر

شده بودند از بابت مالیات سنه ابت ثیل و در اینجا ذکر کرده باینجهت بنده ملتفت نشدم محل پرداخت را از عایدات سنه ابت

ایل قرار می دهند یا از عایدات هذا السنه پرداخت خواهد شد

اقبال السلطان - ترتیب این است که مخارج هر سال را از عایدات همان سال

می دهند و ناچار این وجوه را هم از بابت بقایای مالیات سنه ابت ثیل خواهند پرداخت

رئیس - آقای معتمد السلطنه **معتمد السلطنه** چون این رأیت طبع و توزیع نشده خواستم عرض کنم مقر

بفرمایند یکسری دیگر فراتر شود **رئیس** - رأیت سابق طبع و توزیع شده آقایان ملاحظه فرموده اند معذرا

مجدداً قرائت میشود (آقای امیر ناصر مجدداً قرائت نمودند)

رئیس از این مقدار موضوع میشود پنجاه خروار جو و مبلغ شش هزار و چهار صد و هشتاد و یک تومان و چهارقران نقد که چندی قبل مجلس

تصویب کرد مخالفی نیست آقای دست غیب (اجازه)

دست غیب بنده موافقم **رئیس** از نمایندگان مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی میگیریم بماده اولی آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس تصویب شد ماده دوم (بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است مبلغ سیصد و شصت تومان از بابت مصارف

مقبره مرحوم حجه الاسلام آقا میرزا محمد طباطبائی که که جزو مبلغ فوق است تأدیه و پرداخت نماید

اقبال السلطان اجازه میفرمایند؟ **رئیس** بفرمایند

اقبال السلطان - چون در جزء ماده اول نوشته شده است مطابق صورت مصوبه قوی ثیل و این مبلغ سیصد و شصت

تومان مصارف مقبره مرحوم حجه الاسلام آقا میرزا سید محمد مصوبه آن سال نبوده است ممکن بود وزارت مالیه

اشکالی کند لهذا این ماده دوم را باین مناسبت اضافه کردیم که رفع اشکال شود

رئیس در این قسمت مخالفی هست آقای معتمد السلطنه

(اجازه)

معتمد السلطنه بنده موافقم (اجازه)

رئیس آقای آقا سید یعقوب **آقا سید یعقوب** عرضی ندارم

رئیس - مخالفی نیست (اظهاری نشد)

یک نفر لازم است برای رأی که عده کافی باشد

(پس از چند دقیقه تأمل آقای سید الملك وارد شدند)

رئیس - رأی گرفته میشود بماده دوم: آقایانی که تصویب می کنند قیام

فرمایند.

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد نسبت بکلیات مخالفی نیست

آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده راجع باین دفتری که طبع و توزیع شده میخواستم عرض کنم راجع بسایر نقاط که اطلاع صحیحی ندارم

راجع به یزد و سه قسم نوشته شده که اصلاً وجود خارجی ندارد مثلاً در نمره ۱۰۰ نوشته است صرف روشنائی مدرسه اسلامی

به تولیت سید محمد ۶۰۰ تومان در صورتی که يك همچو مدرسه به تولیت آقا سید محمد نامی که دولت ۶۰۰ تومان بآن مدرسه

کک کند در یزد نداریم و اگر این مبلغ را بمصارف همان محل تخصیص بدهند

بنده موافق میشوم والا با این صورت که ممکن است امنای مالیه در هر محلی يك سند خرج درست کنند بفرستند در صورتی

که بعضی از محلها صورت خارجی نداشته اند بنده مخالفم و عقیده دارم يك ماده ضمیمه شود که آن اقلامیکه صورت خارجی ندارد

صرف معارف همان محل شود.

مخبر - عرض کردم این محل هائی که نوشته شده محل پرداخت است و اگر يك محلی پیدا بشود که وجود خارجی نداشته باشد بآن ها ابتدا چیزی داده نخواهد شد.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده خواستم به آقای حائری تذکر بدهم که صحبت هائیکه در مجلس میشود از حدود قانون نباید خارج

باشد ما نمیتوانیم برخلاف قانون اساسی رفتار کنیم (الوقوف علی حب ما یوقفها الله)

هر چیزیکه وقف است باید بمصارف معینه همان محل برسد و راجع بمسئله اسناد و

نوشجات هم اگر رأیت را ملاحظه به فرمایند می بینید نوشته است اگر مدرک نداشته باشد دولت نمیدهد.

رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه)

مستشار السلطنه موافقم (جمعی از مذاکرات کافی است)

حائری زاده - بنده باید توضیح بدهم **رئیس** چه چیز؟

حائری زاده - عرض بنده را آقای آقا سید یعقوب بجز دیگر تعبیر کردند

رئیس - بفرمایند.

حائری زاده - ایشان فرمودند پول وقف باید بمصرف خودش برسد من نگفتم

موقوفات بمصرف خودش نرسد ولی این پول از خزانه مملکت داده میشود در صورتیکه

همچو مدرسه وجود ندارد.

حالا فرض بفرمایند وقف باشد وقتی همچو مدرسه وجود خارجی نداشته باشد

باید در بابت مطلقه صرف شود بنابر این

کداشت.

(بعضی از نمایندگان - شب شنبه باشد بهتر است)

هیچ چیز هم بهتر از معارف نیست و باید صرف معارف مملکت باشد.

رئیس - رأی میگیریم بکلیه لایحه: آقایانیکه تصویب میکنند ورقه سفید خواهند داد.

(اغذ و استخراج بعمل آمده نتیجه به ترتیب ذیل حاصل گردید)

عده حضار: ۶۶، ورقه سفید علامت قبول: ۴۵، ورقه آبی علامت رد: ندارد)

رئیس - عده حضار ۶۶ با اکثریت ۴۵ رأی تصویب شد.

پیشنهادی از طرف چند نفر از آقایان رسیده قرائت و به کمیسیون مبتکرات ارسال میشود.

(شرح ذیل قرائت شد) نظر بشکایاتیکه اهالی توپسرکان

و نهانوند در موضوع انتخابات دارند برای رفع اختلاف امضا کنندگان ذیل تقاضا

مینماییم که دو نفر نماینده ولایات ثلاث به طریق ذیل معلوم شود.

ملایر یک نفر - توپسرکان و نهانوند يك نفر امضاء عبدالوهاب و جمعی دیگر.

حاج میرزا عبدالوهاب - اجازه میدهم در این موضوع توضیح بدهم.

رئیس - در هر صورت به کمیسیون مبتکرات مراجعه میشود ممکن است پس از آنکه به مجلس آمد آن وقت اگر

اظهاراتی دارید بفرمایند جلسه آتی هم شب جمعه ۲۴ خواهد بود

(بعضی از نمایندگان - خوبست شب شنبه را معین بفرمایند)

رئیس - بسیار خوب: موضوع مذاکرات شب شنبه اولاً...

حاج شیخ اسدالله - بنده با شب شنبه مخالفم.

رئیس - بفرمایند

حاج شیخ اسدالله - پس از آنکه شب ۲۳ ولایاتی اجازو قدر منقضی شد چون

کارهای عده در مجلس است جهت ندارد که ماجله را بتأخیر بیندازیم.

رئیس نسبت به شب جمعه مخالفی نیست؟

(جمعی گفتند شب شنبه بهتر است)

رئیس - از طرف دولت های وقت در سابق چند فقره لوایح راجع به تقاضای وجوه

به مجلس تقدیم و بکمسیون بودجه مراجعه شده کمسیون بودجه نسبت به بعضی آن

ها رأی منفی داده و رد کرده است و بعضی ها را اینطور معتقد بوده که دولت با در

نظر گرفتن مفاد قانون استخدام باید ترتیبی برای آنها بدهد.

در هر صورت مجلس باید تکلیف این لوایح را معین کند. رأیت کلی که به

کمسیون بودجه داده طبع و توزیع شده این رأیت را جزء دستور شب جمعه خواهم

کداشت.

(بعضی از نمایندگان - شب شنبه باشد بهتر است)

رئیس - عده برای رای گرفتن نیست
و چون شب جمعه برشب شنبه مقدم است
بنده شب جمعه را اعلام کردم چیز دیگری
هم نداریم جز قانون شورای دولتی
آقای سهام السلطان
(اجازه)

سهام السلطان - درچندی قبل بنا
بود قانون ممیزی جزء دستور شود آقای
مخبر کمیسیون هم يك روز تقاضا کردند که
جزء دستور شود که در کمیسیون يك جلسه
مذاکره نمایند از آن وقت تا بحال چندروز
گذشته و بر فرض اینکه مذاکره نکرده
باشند باز وقت باقی است که آقایان ملاحظه
نمایند استدعا میکنم جزء دستور شب جمعه
بشود.

رئیس - لایحه قانون ممیزی هنوز
حاضر نیست.

چند فقره از کمیسیون ها را که هنوز
معین نکرده اید هرچه لایحه نسبت به آن
کمیسیون ها بمجلس آمده است متوقف
مانده است تا آن کمیسیون را معین ننمایند
آن لوایح متوقف خواهد بود.

سهام السلطان - کمیسیون قوانین
معین شده.

رئیس - میدانم ولی لایحه ممیزی در
کمیسیون قوانین مالیه اشکالی پیدا کرده
شاید برای چهارینجروز دیگر حاضر شود.

مثلا لوایح زیادی نسبت بفوائد عامه
موجود است ولی هنوز کمیسیون فوائد عامه را
انتخاب نفرموده اید در جلسه آتی هم کمیسیون
فوائد عامه بهم عدلیه را باید انتخاب فرمائید
بعض لوایح هم در سابق از طرف وزارت
معارف رسیده است ولی کمیسیون هم از
قرار معلوم تشکیل نمیشود و آقای نایب
رئیس کمیسیون هم شکایت دارند که بعضی
از اعضاء حاضر نمیشوند و از طرف وزارت
خارج هم اتصالاً رقعہ جاتی میفریستند و
تعیین تکلیف این لوایح را میخواهند.

اقبال السلطان - مخبر کمیسیون بودجه

قدیم - اخیراً چند جلسه برای تشکیل
کمیسیون بودجه قدیم خبر گردیم و بعضی
از آقایان تشریف بیاورند و اکثریت حاصل
نشد - صورت فائین را فرستادیم.

رئیس - آقای نایب رئیس خودشان
شکایت نکردند.

بنده سؤال کردم در جواب بنده گفتند
چون بعضی حاضر نمیشوند کمیسیون منعقد
نمیشود.

شیخ الاسلام اصفهانی - خوب
است اسامی اعضائی که حاضر نشده اند
خوانده شود.

رئیس - عجلتاً با آقایان اطلاع داده
میشود اگر حاضر نشدند اسامی شان قرائت
میشود.

(مجلس تقریباً شش ساعت و نیم

از شب گذشته ختم شد)

رئیس مجلس - مؤتمن الملك